

INNOVATIVE TECHNOLOGY OF SPECIALIST — PRESCHOOLER'S TRAINING IN HUNGARY

Reho A.

Transcarpathian Branch of Kiev Slavonic University, Uzhgorod, Ukraine
The experience of Debrecen University Faculty of preschool and adult education in Haydubesermen, aimed at upgrade trainings of preschool profile is displayed in the publication. The content of module which is aimed at forming competence of specialist — preschooler who are oriented to practical work of pre-school children, the formation of their abilities and talents necessary to work with children of preschool age is characterized.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ-ДОШКІЛЬНИКІВ В УГОРЩИНІ

Ганна Реґо

Закарпатська філія Київського Славистичного університету,
Ужгород, Україна

У публікації розкрито досвід роботи Дебреценського університету факультету дошкільного виховання та освіти дорослих у місті Гайдубесермень, спрямований на оновлення підготовки фахівців дошкільного профілю. Охарактеризовано зміст модуля, спрямованого на формування компетенцій фахівця-дошкільника, орієнтованого на практичну роботу дошкільників; формування їх здібностей та талантів, необхідних для роботи з дітьми дошкільного віку.

Останнім часом теорія розвитку компетенцій набула популярності серед представників загальної та вищої освіти Угорщини. Ця хвиля не оминула і підготовку фахівців дошкільного профілю. Проаналізуємо дії Дебреценського університету факультету дошкільного виховання та освіти дорослих у місті Гайдубесермень на шляху до здійснення намічених цілей. Перед керівництвом закладу поставили вимоги: випускники дошкільного профілю повинні володіти необхідними компетенціями та методикою передачі своїх знань дітям дошкільного віку. Для цього науково-педагогічний колектив закладу розробив спецкурс «Комплекс дошкільних методичних компетенцій».

Оскільки, індивідуальний, особистісно орієнтований розвиток дитини-дошкільника вимагає від фахівців забезпечення ігрового та комплексного підходу [4], не доцільно формувати необхідні компетенції розмежовано в рамках окремо взятих фахових методик. Хоча деякі методики суттєво відрізняються одна від одної, необхідні для їх оволодіння компетенції частково дублюються.

У ході підготовки фахівців зі спеціальності «Дошкільне виховання» у Дебреценському університеті на факультеті дошкільного виховання та освіти дорослих на перше місце поставлено формування у студентів «дитино-центричних» навичок [3; 79].

На думку угорських фахівців, комплексний підхід до фахових методик особливо доцільний під час педагогічної практики, коли студенти повинні ознайомити дітей з навколишнім світом, використавши при цьому засоби художньої творчості, художнього слова, музики, співу, лялькового театру, фізичної культури тощо.

Саме ці аргументи спонукали декана факультету дошкільного виховання та освіти дорослих доктора філософії, Ковачне Бакосі Єву виділити години для нового базового курсу, який мав за мету забезпечити загальну підготовку з фахових методик, враховуючи при цьому зміст кожної з них зокрема.

На думку фахівців, секрет успіху даних змін полягає в тому, що педагог, володіючи багатим запасом методичних надбань у різноманітних педагогічних ситуаціях може, на свій розсуд, обирати необхідний методичний прийом. Проте, щоб розвинути в собі таке вміння, потрібно зосередитися на такій фаховій підготовці, яка робить можливим, як теоретичне, так і практичне забезпечення даних знань. Саме тому, під час розробки даного курсу педагоги намагалися забезпечити можливість належної наступності, практичної роботи та можливості аналізу.

Насамперед, угорськими фахівцями були виділені десять вимог (стандартів) до особи педагога-дошкільника. А саме:

- знання предмету;
- знання фізіології та педагогіки;
- адаптація навчання до індивідуальних вимог;
- використання різноманітних стратегій навчання;
- здібність до мотивації та планування навчання;

- комунікативна здібність;
- здібність до планування;
- оцінювання навчання;
- професійна відданість та відповідальність;
- співпраця [1; 159—160].

Також, чітко були сформульовані необхідні знання, уміння та навички, якими повинен володіти майбутній вихователь. На перше місце виносилися знання: ігрового навчання в дошкільному закладі [3; 63]; формування здібностей з деяких методик; комплексного та індивідуального підходу в роботі педагога; планування комплексних та спонтанних навчальних ситуацій [3; 136]; знання проєктивної педагогіки та вміння практичного використання педагогічного проєкту з метою комплексного навчання [5].

Необхідні вміння, що їх повинен розвивати у собі педагог-дошкільник це: уміння пізнання причинно-наслідкових зв'язків; креативність [2; 199]; уміння аналізувати, синтезувати та асоціювати; уміння створити незабутні позитивні ситуації в індивідуальній роботі та в глобальних тематичних розділах; уміння швидко створювати, розпізнавати та аналізувати ситуацію, уміння мотивувати, уміння самоаналізу, самооцінки, самосприйняття та самонагородження.

Серед основних навичок, якими повинен володіти майбутній вихователь були названі: відкритість, бажання до професійної творчості; інновативне мислення та діяльність; диференційований підхід у мотивації та навчанні дітей; грайливість; скрупульозність тощо [3; 63—77].

Спецкурс «Комплекс дошкільних методичних компетенцій» складається з одного модуля, який містить два змістові модулі.

Доволі незвично, як на нашу думку, розміщений даний спецкурс у навчальному плані: 1 год. на тиждень у рамках Дошкільної педагогіки на 2-му семестрі та 1 год. на тиждень у рамках Педагогічної практики в дошкільних закладах на 5-му семестрі.

Мета спецкурсу. Забезпечення теоретичних знань комплексу методичних компетенцій, необхідних для планування та керівництва дошкільного, спонтанного, ігрового навчання, а також, удосконалення використання даних умінь на практиці. Усвідомлення синтезу теорії і практики шляхом аналізу методичної

літератури. Удосконалення техніки спостереження, самоаналізу, самооцінки під час групового та індивідуального вирішення завдань [1; 161].

Перший змістовий модуль містить теоретичні питання з дошкільного ігрового навчання, які базуються на комплексі різноманітних фахових методик та мають на меті формування необхідних фахових компетенцій. Тематика лекційних занять містить питання щодо можливості використання спонтанних ігрових дій для навчання дітей; завдання дошкільного виховання; завдання формування умінь та навичок; принципи навчання та виховання, сучасні форми, методи, техніки, засоби ігрового навчання з особливою увагою на метод проектної педагогіки; планування навчально-виховної роботи з особливою увагою на планування проектів та керівництва ними; фахові вимоги та погляди на аналіз, самоаналіз та самооцінку комплексу дошкільного ігрового навчання. Усі теми окреслені з точки зору різноманітних фахових методик, а саме: ігрової педагогіки, художньої літератури, лялькового театру, образотворчого мистецтва (малювання, ліплення, аплікація та художня праця), музики та співу, фізичної культури тощо. Для забезпечення означеного матеріалу, було виділено 15 лекційних годин [1; 163—164].

Другий змістовий модуль містить теми для практичного використання набутих знань в обсязі 15 годин, які проводяться на базі дошкільного закладу [1; 164].

У Дебреценському університеті на факультеті дошкільного виховання та освіти дорослих через використання новітніх технологій забезпечуються та підтримуються інформаційні процеси пошуку, збору, передачі, збереження, накопичення, тиражування інформації та процедури доступу до неї. За останні десятиріччя в Угощині зазнали глобального поширення різноманітні інформаційні комп'ютерні технології, які зробили процес здобуття освіти більш гнучким, індивідуалізованим і одночасно надали змогу студентам використовувати глобальні ресурси для навчання, спілкування та обміну досвідом із студентами інших міст, країн тощо.

Означені інформаційні технології призначені для зниження трудомісткості процесів використання інформаційних ресурсів. Зараз уже важко уявити життя сучасної людини без них.

Оцінювання знань учнів проводяться у два етапи. Після першого теоретичного змістового модуля студенти пишуть залікову роботу, за яку відповідно отримують оцінку за трирівневою шкалою. Після практичного змістового модуля, студенти отримують оцінку, яка виводиться з суми виконаних індивідуальних та практичних завдань, письмової роботи, активності на заняттях, самоаналізу та самооцінки.

Угорські колеги з Дебреценського університету факультету дошкільного виховання та освіти дорослих у місті Гайдубесермень активно співпрацюють зі своїми колегами з кафедри педагогіки та психології Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці П., що знаходиться у м. Берегові, Закарпатської області. На V Міжнародній науково-практичній конференції: “Оновлення змісту професійної освіти майбутніх педагогів ДНЗ і ЗОШ I ступеня: парадигми ХХІ сторіччя”, яка проходила 5-7 травня 2011 року в м. Берегово. Декан факультету дошкільного виховання та освіти дорослих доктор філософії, Ковачне Бакоші Єва у своєму виступі зазначила: «Ми успішно завели даний модуль. Згідно відгуків студентів та викладачів теоретична і практична робота значно краще відповідає дитячому образу. Студенти краще оволодівають такими навичками як самостійність, креативність, врівноваженість, професійне бажання творити, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у них краще проявляється комплексне споглядання та грайливість. Отже, модуль придатний для забезпечення розвитку намічених компетенцій».

Література

1. Kovács-Bakosi Éva Komplex Óvodai Módszertani kompetenciák // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Педагогіка. 2011. Вип. XXXIX. С. 158—166.

2. Kovács-Bakosi Éva Szabadon Szárnyaló értelem //Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 2 (45). — Рівне: РДГУ, 2011. — С.198—204.

3. Kovács György-Bakosi Éva: Óvodapedagógia 2. Játékos tanulás az óvodában. Debrecen, 2005. — 192 o.

4. Körmöci Katalin A gyerek szükségleteire épített tanulás az óvodában, Fabula BT., 2007. — 216 o.

5. Pálfi Sándor: Projekttrendszer1-2 A kisgyermekkorai tanulás egy óvodai modellje. Óvodai Nevelés, 1999. 1-2. sz.